

DRUMUL NOSTRU SPRE UNITATEA CREȘTINILOR

Comisia de Ecumenism

16 ianuarie 2011 – Nr. 37

FEDERAȚIA CONFERINȚA ROMÂNĂ A SUPERIOARELOR MAJORE
400246-CLUJ NAPOCA, str. Maramureșului nr. 23, Telefax: 0040-264-435096
secretariatCRSM@clicknet.ro, www.fcrsm.ro

Ecumenismul

**dorește să prezinte
lumii contemporane
o memorie creștină unificată
în folosul unității celei mai profunde
a întregii umanități.**

Charles Morerod OP, *Traditions et Unité des chrétiens,*
Edition Parole et Silence

A. Neuray

„Voi veți primi o putere, când se va pogori
Duhul Sfânt peste voi, și-mi veți fi martori în
Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria, și până
la marginile pământului.” (Fapte 1,8)

Î.P.S. Arhiepiscop Mitropolit Ioan ROBU

*Cuvântarea în Catedrala Patriarhală la sfârșitul
Octavei de rugăciune pentru Unitatea Creștinilor.*

*Preafericite Părinte Patriarh Daniel,
Excelența Voastră Nunțiu Apostolic,
Excelențele Voastre, Preacucernici Părinți,
iubiți frați și surori,,*

Gândindu-mă că au trecut acum o sută de ani de la Adunarea de la Edimbourg când s-a stabilit această rugăciune pentru unitatea Bisericilor, mi-am amintit că o parte din acești 100 de ani i-am trăit și eu. Acum mai bine de 50 de ani am mers la Seminarul din Iași și printre alte amintiri pe care le am, este și aceasta, că în ianuarie, pe o anumită dată – am învățat mai târziu că era 18-25 - mi-am amintit mai târziu că la rugăciunea de mulțumire după Sf. Liturghie se adăuga o rugăciune pentru unitatea Bisericilor, în limba latină. Nu știu dacă de la început o înțelegeam, dar astăzi înțeleg că *lungi* sunt anii prin care au trecut comunitățile noastre, Bisericile noastre, rugându-se pentru Unitate.

Și parcă îmi vine un gând ... , un gând nu prea liniștitor: suntem grăbiți să vedem roade la rugăciunea noastră, nu numai în această rugăciune dar și în altele, deși ca oameni care lucrăm la zidirea interioară a semenilor noștri, ar trebui să fim obișnuiți cu răbdarea și încrederea că, deși nu vedem ceea ce se construiește în interiorul fraților noștri și în noi, totuși *să perseverăm*, să mergem mai departe, încrezători că rugăciunea noastră și în cazul de față, rugăciunea pentru Unitate este o bună școală pentru *a ști* întotdeauna cum să-l primești, cum să-l privești pe aproapele tău care este în altă Biserică. *Cum să-l iubești*. Pentru că la urmă, este vorba despre această poruncă pe care trebuie să o împlinim, cea mai mare poruncă!

Iată-ne, deci, continuând, ducând mai departe această rugăciune, și acum, și în restul zilelor, pentru că fără rugăciune nu avem ‘lumina cea adevărată’. Fără rugăciune stăm departe de această școală care ne învață cum să-l primim, să-l privim, să-l iubim pe aproapele dint-o altă Biserică.

Preafericirea Voastră,

În aceste zile am meditat împreună Cuvântul lui Dumnezeu, ne-am rugat împreună în diferitele biserici ale Bucureștiului. Astăzi suntem aici, vă mulțumim pentru această oră de har și de speranță pentru noi toți. Suntem recunoscători Bunului Dumnezeu că putem să fim împreună și să intrăm împreună în această școală a Cuvântului lui Dumnezeu pentru a ne lăsa iluminați să intrăm în Spiritul lui Isus Cristos, Învățătorul nostru, Maestrul nostru, și să adăugăm rugăciunea noastră la rugăciunea Lui și să spunem cu toții : ”Ca toți să fie una”. E o rugăciune pe care am învățat-o de mici, pe care o ducem mai departe, încrezători că harul lui Dumnezeu poate să ne surprindă și poate să ne *dea* darul pe care îl cerem. Poate nu suntem pregătiți încă. Poate nu *știm* să primim darul acesta care întrece închipuirea noastră. Dar rugăciunea ne apropie de această îndrăzneală ca să cerem ce ni se pare imposibil și să stăruim în această rugăciune, convinși că rugăciunea lui Isus, la care se adaugă rugăciunea noastră, nu este o rugăciune zadarnică.

Iubiți frați și surori,

Am fost în biserici diferite dar am meditat același Cuvânt al lui Dumnezeu, care avea în centru acest Cuvânt al lui Isus, că noi, ca și Apostoli, suntem martori ai morții și Învierii Domnului. Suntem martori. In câte feluri? cu câtă intensitate? cu cât rod? Noi în parte, și Dumnezeu știe totul. Dar Cuvântul acesta – că *suntem martori* ai morții și ai Învierii – iată pentru aceste câteva zile, și nu numai, ne este din nou școala care ne învață cum să-l acceptăm pe celălalt, să-l privim, să-l iubim după porunca lui Isus. În zilele acestea am învățat să trăim împreună și să vedem cât de bine este Cuvântul lui Isus care a spus: „Unde doi sau trei se adună în numele meu, acolo sunt și eu.”

Credem că Isus este cu noi, aici, și Îl rugăm să întărească speranța noastră, să întărească această așteptare a darului lui Dumnezeu în noi toți. Lăudat să fie Isus Cristos.

25 ianuarie 2010

Tema Octavei de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor din anul 2011

face prezentă comunitatea primilor credincioși care reprezintă Biserica primară din Ierusalim după Rusalii:

„Ei stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frățească, în frângerea pâinii, și în rugăciune” (Fapte 2,42).

Ea este imaginea sau icoana unității creștinilor, pentru care ne rugăm în această săptămână.

Presa Bună, Iași, 2011

Dialogul Teologic dintre Biserica Ortodoxă și Biserica Romano-Catolică

*Despre ultima întâlnire a Comisiei Mixte
internaționale pentru Dialogul teologic.*

Viena, 20 – 27 SEPTEMBRIE 2010

A XII-a sesiune plenară a Comisiei Mixte de Dialog Teologic între Biserica Ortodoxă și Biserica Romano-Catolică s-a desfășurat la Viena, fostă capitală imperială cu o lungă istorie, punte între Orient și Occident, cu o bogată viață ecumenică. Sesiunea a fost organizată în perioada 20-27 septembrie a.c., de către Arhiepiscopia Romano-Catolică de Viena, în casa construită în amintirea Cardinalului König (*Kardinal König Haus*). Gazdele întâlnirii au fost Cardinalul Christoph Schönborn, Arhiepiscop de Viena și Mitropolitul grec ortodox Mihail Staikos al Austriei.

Au fost prezenți 23 de membri ai delegației catolice. Bisericile Ortodoxe au fost reprezentate în majoritatea lor, cu excepția Patriarhatului Bulgariei. Comisia și-a desfășurat lucrările sub coordonarea celor doi copreședinți, Arhiepiscopul Kurt Koch, președintele Consiliului Pontifical pentru Promovarea Unității Creștinilor și Mitropolitul Ioannis de Pergamon, reprezentantul Patriarhatului Ecumenic, asistați fiind de către doi cosecretari, Mitropolitul Gennadios de Sassima și preotul Andrea Palmieri.

Este important că întâlnirile Comisiei Mixte Internaționale pentru Dialogul Teologic între cele două mari Biserici creștine, Biserica Catolică și Biserica Ortodoxă, continuă – acesta mi se pare, în primul rând, un fapt pozitiv, benefic. Linia generală pe care am încercat să o avem în cadrul ultimei întâlniri de la Viena, a fost aceea că, pe lângă redactarea unui text final, mai important este faptul de a sta de vorbă, de a dialoga. Scopul nostru nu este nici de a scrie texte și nici chiar de a dialoga, ci de a găsi căi pentru a realiza unirea Bisericilor. Dacă aceasta se poate face și altfel decât dialogând, suntem dispuși să o facem. Deocamdată suntem la nivelul dialogului, a încerca să înțelegem fiecare opinia celuilalt, modul de interpretare al unor texte ale Sfintei Scripturi, modul de interpretare al unor scrieri ale Părinților Bisericii și chiar al unor decizii ale Conciliilor Ecumenice din primul mileniu.

Privind spre trecut, ne amintim că după întâlnirea de la Baltimore din anul 2000, a urmat o

pauză de 5 ani în cadrul dialogului între cele două Biserici. Dialogul a fost reluat cu sesiunea de la Belgrad din anul 2006, în care s-a început discuția pe baza unui document pregătit la Moscova, în anii '80. Apoi a continuat în anul 2007, la Ravenna, pe documentul cu tema „*Autoritate și conciliaritate în Biserică*”. Concluzia documentului de la Ravenna a fost ca dialogul să se axeze în continuare pe studierea problemei primatului Episcopului Romei în primul mileniu (o primă fază), în al doilea mileniu (o a doua fază) și în actualitate (a treia fază). Se prevedea un timp de 6-8 ani în care să fie parcurs acest itinerar de studiu teologic. Ca urmare, în anul 2008 s-au format două comisii mixte, având reprezentanți atât din partea ortodoxă, cât și din partea catolică, o comisie de limbă engleză și una de limbă franceză.

Evident, aceste comisii au fost alcătuite din specialiști din întreaga lume în domeniul teologiei, patristicii, dar și istoriei Bisericii. Au rezultat două texte din care Comisia Mixtă de Coordonare, formată din cei doi președinți și cei doi secretari, împreună cu alte câteva persoane, au realizat un document unic – acest document unic a fost documentul de lucru propus pentru întâlnirea de la Paphos, din Cipru, din octombrie 2009, document care doar până la punctul 6 a fost corectat și doar până la punctul 15 a fost discutat (cam jumătate din text), iar în acest an a continuat să fie discutat, la Viena, până la final.

La încheierea întâlnirii de dialog teologic de la Viena nu a rezultat un document final, ci doar un document de lucru. Încă de la începutul întâlnirii am aflat că Biserica Ortodoxă nu dorește să aibă un document comun pe baza textului propus deja, ci dorește ca acest text să rămână un text de lucru. S-au împărtășit diferite opinii de o parte și de cealaltă. Unii profesori de istorie și patrologie din partea delegației catolice au depus un efort în alcătuirea documentului și țineau mult să existe un document comun. Reprezentanții Bisericii Ortodoxe însă au manifestat multă îndoială, pentru că, după opinia lor, documentul era unilateral, prezenta doar aspectele pozitive ale primatului Episcopului Romei, trecând oarecum cu vederea anumite aspecte negative din primul mileniu. De aceea, s-a considerat că acest document nu poate constitui baza unui document comun, chiar îmbunătățit fiind. Repet, acest document a fost alcătuit și propus de reprezentanți ai ambelor Biserici.

Ședință de lucru a Comisiei Internationale Mixte

În urma argumentelor exprimate de ambele părți, am decis să parcurgem totuși documentul, chiar cu titlul de „document de lucru”, pentru a purta discuții pe baza punctelor rămase necorectate. S-a mers înainte, la anumite puncte s-au adus argumente, s-au exprimat neclarități, s-au exprimat și poziții diferite, care urmau să fie apoi notate separat de către secretariatul general al Comisiei Mixte. După ce s-a încheiat parcurgerea documentului, la final, s-a pus din nou problema dacă acest document poate sau nu să fie mai mult decât un document de lucru. Un document de lucru rămâne un document „de sertar”, el nu va fi niciodată un „document-izvor” pentru un pas teologic înainte. După discuții destul de dificile s-a ajuns la o soluție de conciliere: s-a spus că acest document nu poate fi acceptat de către Biserica Ortodoxă, pentru că nu ar putea fi acceptat de către Sinoadele Bisericilor Patriarhale și ale celorlalte Biserici locale din Comisie, deci, inevitabil, rămâne sub forma unui document de lucru. Totuși, aceasta nu înseamnă că este un „document închis”, ci secretariatul Comisiei Mixte are obligația să-l completeze cu toate observațiile care s-au făcut în cadrul plenului și el va fi un „document-sursă” pentru un alt document care va fi elaborat de o nouă subcomisie, numită de către cei doi președinți ai celor două comisii. Această subcomisie va elabora un proiect de text cu o nouă temă, și anume „*Primatul în relație cu sinodalitatea*”.

(va urma în nr. 38)

† Florentin Crihălmeanu,
Episcop al Eparhiei Greco-Catolice
de Cluj-Gherla

Reformele din Biserică

J. H. Newman – Tract 90

„Schimbările în domeniul religios, pentru a fi benefice, trebuie să provină din întreg corpul (al Bisericii); au puțină valoare dacă reprezintă doar o inițiativă a unei minorități. Nu poate rezulta nimic bun dintr-o schimbare care nu vine din profundul inimii, dacă nu provine dintr-o dezvoltare a sentimentelor revărsate liber și pașnic din întreg corpul.

Admițând că schimbările avute în vedere, oricare ar fi, sunt bune în ele însele, vor înceta să fie bune pentru Biserică dacă nu provin din convingerea pașnică a tuturor, ci din agitație, tiranie sau intriga unora, dacă nu sunt concepute în dragoste reciprocă, ci în dispută și invidie, dacă nu sunt puse în aplicare în umilință și străduință, ci în orgoliu, fală și câștig. (În Biserică) nu există decât un singur mod de a face o reformă reală, a reveni cu inima și sufletul la Acela a cărui adevăr sacru l-am trădat; orice altă metodă, oricât de bună ar fi, nu va fi decât o iluzie și un eșec.

Nu putem face nimic dacă nu acționăm „de comun acord”. Nu ne putem pune de acord în acțiune, dacă nu ne înțelegem cu inima. Din punct de vedere uman, forța Bisericii noastre va fi irezistibilă, dacă ar fi doar una. Dacă rămâne divizată, partid contra partid, vom vedea forța care ar trebui să se supună lumii, să se dezmembreze conform cuvântului Mântuitorului nostru că o astfel de casă „se va prăbuși”. Atâta timp cât nu vom simți aceasta, nu ne vom considera frați, dând la o parte opiniile private, cerând lui Dumnezeu să facă ceea ce noi nu putem face pentru noi, nu pot avea loc schimbări benefice”. (Tract 1841)

(Din Revista UNITE DES CHRETIENS, pg 23, Nr. 158, aprilie 2010).

Sensul Ecumenismului

Ecumenismul exprimă căutarea comuniunii între Protestanți, Anglicani, Ortodocși și Catolici.

Unitatea se construiește:

- prin trăirea credinței primite la Botez în fiecare confesiune creștină;
- prin rugăciune și chemarea la convertire adresată fiecărei comunități și ansamblului membrilor săi;
- prin acceptarea divergențelor legitime.

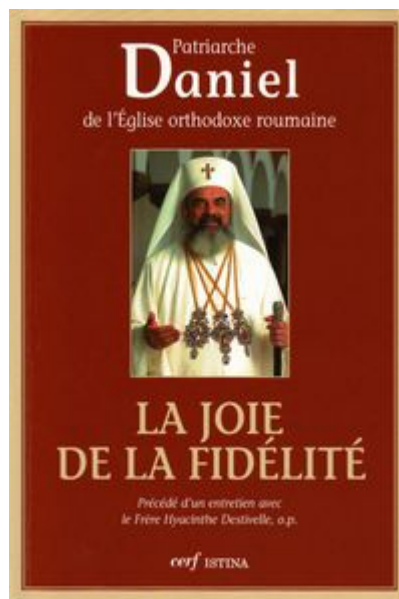
Acest dialog în respectul diferențelor recunoaște și permite creșterea unei reale comuniuni între creștini care împărtășesc aceeași credință în Dumnezeu, Tată, Fiu și Duhul Sfânt și Botezul cu apă.

(Serviciul național pentru catecheză și catecumenat)

www.unitechretienne.org

Ortodoxia română, o vocație pentru dialog în Europa

Pr. Michel Kubler, aa*

Jurnaliștii sunt oameni ca toți ceilalți : își fac meseria cât pot ei mai bine, ținând cont însă de sensibilitățile lor, de temerile și speranțele lor personale. Imi amintesc, pe când eram redactor șef al ziarului *La Croix*, să fi scris, în ianuarie 2009, un editorial despre “deschiderea” care părea să se întrezărească la nivelul înaltei ierarhii al principalelor Biserici ortodoxe din Europa, odată cu alegerea Patriarhului Kirill al Moscovei și întregii Rusii, la puțin timp după alegerea Arhiepiscopului Hieronimos în Grecia, și, mai ales după cea a Patriarhului Daniel în fruntea Bisericii Ortodoxe Române: “Există noutate, din partea plămânului oriental al creștinismului”, scriam pe atunci, cu mare fervoare, în prima pagină a cotidianului catolic francez *La Croix*, din 29 ianuarie 2009.

Doi ani mai târziu, iată-mă stabilit în România pentru a anima, împreună cu frații mei asumpționiști, un Centru de Studii Bizantine și de Întâlniri ecumenice : ironia soartei ! O ironie cu atât mai mare, cu cât instalarea mea în această țară corespunde cu momentul în care, conform majorității interlocutorilor non ortodocși, ecumenismul bate pasul pe loc, sau după unii, este chiar blocat! Eu care, împreună cu atâția alți catolici din Occident, aplaudasem alegerea Mitropolitului Moldovei și Bucovinei ca successor al Patriarhului Teoctist (“Alegându-l, Biserica Română refuză închiderea, alegând cu hotărâre calea deschiderii și a dialogului”, se putea citi în *La Croix*, în ziua următoare alegerii sale), mă aflu astfel în fața unei

misiuni în aparență imposibilă: să lucrez pentru unitatea Bisericilor, într-un context considerat ostil apropiierii între confesiuni separate. Însă, conform unui proverb din Franța mea natală, “nu se adapă cel căruia nu îi este sete”!

Ajungând în România doar de puțin timp, nu pot încă trage o concluzie referitor la climatul ecumenic – sau mai bine zis antiecumenic – care se pare că domnește astăzi și despre care dă marturie, de exemplu, interdicția făcută de către Sfântul Sinod preoților ortodocși, în 2008, de a se ruga cu «heterodocși», în special catolicii. De asemenea, mă feresc să fac o legătură între această răcire a dialogului și alegerea Patriarhului Daniel. Însă cum putem înțelege paradoxul, după unii pe care îl reprezintă, coincidența între cele relatate mai sus? Un mod de a elucidă această coincidență ar fi acela de a ne adresa principalului interesat: ce spune noul Primat al Ortodoxiei Române despre acest lucru? Însă deoarece nu l-am intervievat referitor la acest aspect, am încercat să-i deslușesc gândirea în cartea, *La joie de la fidélité* (Bucuria fidelității) publicată anul trecut în Franța (Paris, Editura Cerf, 2009, 425 de pagini). Această carte, încă inedită în România, reia un mare număr din scrierile și declarațiile sale îmbogațite cu un interviu exclusiv.

Iată, în linii mari, ceea ce putem reține referitor la unitatea creștinilor :

- Trebuie notat mai întâi că această problemă marchează întreg **parcursul personal**, atât spiritual cât și intelectual, al viitorului Patriarh Daniel: contextul multiconfesional din tinerețea petrecută în Banat (oamenii erau “foarte toleranți și pragmatici”, “se respectau reciproc fără nici o dificultate”), precum și studiile sale teologice la Sibiu (“loc de întâlnire a culturilor și tradițiilor creștine”) și la București (“o teologie foarte deschisă dialogului interortodox și ecumenic”), apoi, sub îndrumarea maestrului său, Pr. Dumitru Staniloae, un parcurs în teologia protestantă la Strasbourg (Franța) și catolică la Fribourg-în-Brigau (Germania), urmat de o carieră profesorală predând ortodoxia unui auditoriu non-ortodox, în cadrul Institutului ecumenic din Bossey, în Elveția. În toate aceste locuri, tânărul teolog a apreciat vocația de “întâlnire” a culturilor și confesiunilor, mai ales catolică și reformată.
- Apoi, **ministerul său eclezial** este în mod clar marcat de această preocupare : revenit în România, în 1988, după 12 ani petrecuți în Occident, și devenind călugăr, Patriarhul Teoctist îl numește consilier pentru relațiile

interortodoxe și ecumenice. În același timp este profesor de teologie. Devenit Mitropolit al Moldovei, la nici 40 de ani, imediat după revoluție, el devine reprezentantul Patriarhatului României la Consiliul Ecumenic al Bisericilor (COE,) unde va fi ales în comitetul central) și la Conferința Bisericilor Europene (KEK), ceea ce îi va prilejui să participe la numeroase evenimente ecumenice mondiale (astfel am avut șansa, în jurul anului 1990, să-l cunosc personal).

- O convingere puternică a Patriarhului Daniel este «**vocația deosebită pentru unitate a Bisericii Ortodoxe Române**». El o exprimă de exemplu în legătură cu vizita Papei Ioan Paul II la București, în 1999: “Prin însăși poziția și constituția sa, Biserica Română este de tradiție creștină orientală, dar de expresie latină, deschisă universalului. Vocația Bisericii noastre este aceea de a fi o punte sau o legătură între Orient și Occident”. Dimensiunea ecumenică a vizitei Papei a fost astfel “apreciată ca un semn de speranță și de bucurie într-o lume deseori foarte confuză și răscolită”. Iar Patriarhul concludă, tot referitor la vizita Papei Ioan Paul II: “Această vizită păstrează valoarea permanentă a unui simbol care cheamă la dialog și la cooperare între Biserici pentru a mărturisi împreună iubirea lui Cristos pentru lume”. Efectiv, dacă înțelegem bine gândirea Preafericitului Daniel, Biserica Ortodoxă Română apare, nu numai ca o șansă unică pentru a favoriza apropierea între cei doi plămâni ai creștinismului, ci realizând deja ea însăși aceasta sinteză între Orient și Occident. Însă aceasta nu-l împiedică să remarce, în trecere, că “în România se află cea mai dinamică minoritate catolică dintr-o țară majoritar ortodoxă”.
- **În calitatea sa de Patriarh**, din septembrie 2007, el insistă asupra misiunii de a reprezenta Biserica sa în relația cu celelalte confesiuni și cu organismele creștine internaționale. Reafirmă convingerea sa că “Biserica Ortodoxă Română, latină prin limba sa și ortodoxă prin credință, are vocația de a contribui la dialog și la cooperarea între creștinii din Orient și din Occident”, precum și de a promova valorile creștine în cadrul Uniunii Europene “împreună cu toate celelalte Biserici”. El nu spune nimic în schimb, în această carte, despre relațiile Bisericii ortodoxe cu celelalte Biserici din România.
- **Angajamentul ortodox în Mișcarea ecumenică** trebuie să se facă, în opinia Primatului Bisericii Ortodoxe Române, în

ambele sensuri : să dea – este punctul asupra căruia insistă cel mai mult – dar și să primească. Printre bogățiile Ortodoxiei pe care aceasta trebuie să le împărtășească și celorlalte tradiții creștine, el citează viziunea sa trinitară referitoare la orice doctrină, percepția euharistică despre Biserica Ortodoxă, despre Unitatea sa, centralitatea liturghiei, etc. În celălalt sens, ortodocșii pot câștiga din anumite bogății ale creștinismului occidental : rigoarea sa intelectuală, independența față de stat, sensul de responsabilitate etică și socială a creștinilor, dialogul cu științele, etc. Și aici, de fiecare dată când Patriarhul Daniel menționează convingerile sale ecumenice, nu vorbește niciodată despre ceea ce ar trebui să se facă în România în legătura cu dialogul între Biserici. În opinia sa, ecumenismul – al cărui partizan declarat rămâne – se situează la scara internațională: acesta îi privește pe românii din diaspora, ca și participarea Bisericii Ortodoxe Române la instanțele ecumenice internaționale. Pe de altă parte, atunci când vorbește, o face pentru a pune în valoare propria sa tradiție, fără a pune problema modelului la care toate Bisericile sunt chemate. Astfel el declara imediat după alegerea sa ca Patriarh (interviu radiodifuzat pe 30 septembrie 2007, reluat în această carte) : “Ceea ce contează nu este faptul de a fi ecumenic sau deschis, ci modul în care ne folosim de dialog și de cooperare pentru a pune în lumină valorile Ortodoxiei. Dacă utilizăm ecumenismul ca pe o oportunitate pentru a face cunoscută Ortodoxia, este ceva benefic. Dacă pierdem identitatea proprie, dacă ne dizolvăm când dialogăm, atunci aceasta poate constitui un pericol. (...) Însă pentru a afirma valorile profunde ale Ortodoxiei credem că trebuie făcut pe calea dialogului și nu printr-o atitudine conflictuală sau prin declarații agresive” (1).

Am putea, bineînțeles, ca și catolici, să fim deceptați de această concepție « utilitaristă » a ecumenismului, care pare a fi utilizată mai degrabă pentru un uz extern decât pe teritoriul canonic al Bisericii sale. De asemenea, am putea specula asupra ipotezei conform căreia Mitropolitul Daniel a trebuit, fără îndoială, să asigure ortodocșii români opuși dialogului ecumenic pentru a găsi o șansă de a fi ales Patriarh, ceea ce s-a și întâmplat de fapt. Am putea regreta că una sau alta din afirmațiile sale caracterizează o anumită “suficientă” ortodoxă, cum ar fi spre exemplu faptul că Biserica sa este prezentată ca realizând deja sinteza dintre Orient și Occident. Însă esențialul rămâne acesta: Biserica ortodoxă a țării noastre are în fruntea sa un om care asumă în mod public necesitatea unui asemenea dialog. Chiar dacă un Patriarh nu este un

Papă – în sensul unei puteri de intervenție personale directe în afacerile Bisericii –, acesta este un om de cuvânt.

Cel mai bun lucru pe care catolicii din România – începând cu călugării și călugărițele a căror carismă de persoane consacrate le face mai liberi în fața nenumăratelor contingente ecleziastice – îl pot aduce cauzei unității creștinilor este dublă:

- Mai întâi, trebuie ținut cont de cuvântul Patriarhului Daniel atunci când acesta convoacă Biserica sa la angajament ecumenic, deoarece, pentru a progresa, Mișcarea ecumenică are nevoie de a fi relansată neîncetat.
- De asemenea însă, trebuie să progresăm noi înșine în cunoașterea celorlalte Biserici, începând cu aceea care reunește o atât de mare parte a locuitorilor țării noastre, pentru a ne converti de la propriile noastre suficiențe: suntem noi oare deschiși cu adevărat și disponibili să primim alteritatea pe care, în interiorul credinței noastre comune, o reprezintă ortodoxia?

În cele din urmă, trebuie să facem să crească în noi dorința de a se realiza voința lui Dumnezeu – atunci când el va voi, prin mijloacele pe care le va voi, pentru a relua rugăciunea lui Abbé Couturier: “*Pentru ca toți să fie una, pentru ca lumea să creadă.* (Ioan 17, 21).

* * *

(1) Ne putem bucura de lectura conferinței despre « Ortodoxie în epoca construirii europene », al cărui text este de asemenea reluat în această carte. Pronunțată de Mitropolitul Daniel al Moldovei în 2005 la Strasbourg, ea dezvoltă gândirea viitorului Patriarh referitor la aceste aspecte.

oooooooo

* Pr. Dr. Michel KUBLER, călugăr asumpționist, francez, în vârsta de 55 de ani, din septembrie 2010 s-a stabilit în România, după ce a lucrat, timp de 20 de ani, la cotidianul francez *La Croix*, al cărui redactor șef a fost timp de 12 ani. Astăzi este Directorul Centrului Sf. Petru și Andrei din București. Acest Centru, situat în inima capitalei, în clădirea pe care Congregația sa a recuperat-o și care tocmai s-a deschis (mai bine de 60 de ani după confiscarea sa în 1947 de către regimul comunist) este destinat studiului bizantin și întâlnirilor ecumenice; este dotat cu o bibliotecă de nivel universitar, o rezidență interconfesională pentru studenți creștini, precum și de o rezidență erva conferințelor și dezbatelor referitoare la problemele ecleziale și sociale.

ȘTIRI ȘTIRI

- Sărbătoarea patronală (Sf. Andrei) a Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului a fost o ocazie minunată de întărire a comuniunii între Biserica Ortodoxă și Biserica Catolică. Delegația de la Vatican a fost condusă de cardinalul Kurt Koch, președinte al Consiliului Pontifical pentru promovarea unității creștinilor, care a transmis mesajul Sf. Părinte Benedict al XVI-lea. Preafericirea Sa, Bartolomeu I, făcând aluzie la realitatea trăită la Viena în cadrul sesiunii de lucrări a Comisiei Mixte de Dialog a reaminti puterea rugăciunii: « *Ne rugăm pentru succesul său, în special în această etapă actuală când sunt abordate subiecte controversate, care, în trecut, s-au dovedit cauze de conflict viu între Bisericile noastre*». Citându-l pe Sf. Paul, Patriarhul a subliniat importanța de « a trăi adevărul în caritate» pentru ca să « *întreținem acest dialog teologic după decizia unanimă a tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale cu scopul de a studia, cu iubire și sinceritate, aspectele care, în același timp ne unesc dar, și neși despart încă, până când vom ajunge toți la unitatea credinței*». Preafericirea Sa a concluzionat afirmând convingerea sa: „**Unitatea în iubire nu este de nici un folos dacă nu este în același timp o unitate a credinței și a adevărului**” (Osservatore Romano, 1 decembrie 2010).
- Dublă sărbătoare la Constantinopol: Ziua de 30 octombrie 2010 a marcat și încheierea cu succes a unei bătălii juridice cu statul turc, pe tema orfelinatlui Büyükada. „Vreau să subliniez că tapu-ul autorităților turce este emis pe numele Patriarhiei noastre, ca „Rum Patrikanesi”. Aceasta înseamnă nu numai retrocedarea orfelinatlui, ci, de asemenea, *recunoașterea oficială a Patriarhiei noastre ca persoană juridică*. Este un pas pozitiv” a afirmat Patriarhul Bartolomeu I.
- În perioada 4-6 decembrie 2010 Sf. Părinte Benedict al XVI-lea a primit vizita Secretarului general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor (CBE), pastorul luterian al

Bisericii din Norvegia, Reverendul Olav Fykse Tveit și a membrilor delegației. CBE numără 349 Biserici și comunități ale Bisericilor din aproximativ 100 de țări din lumea întreagă și reprezintă mai mult de 560 de milioane de creștini de apartenență ortodoxă, anglicană, baptistă, luteriană, metodistă, reformată, etc. Scopul său este de a lucra la unitatea creștinilor. «*Am putea spune că trecem printr-o iarnă ecumenică*», a afirmat Reverendul Tveit. «Ca norvegian întreb în replică: Ce e așa rău cu iarnă? Noi știm că iarna poate fi frumoasă. [...] Iarna avem timp să reflectăm, să ne gândim la ce am făcut și la ce să ne așteptăm de la viitor, pregătindu-ne pentru el.»

(Informații preluate și prelucrate de pe site-urile www.catholica.ro și www.zenit.org)

Sr. Felicia Ghiorgheș, OA

Duhule Sfinte,

Tu ești sufletul rugăciunilor noastre,
înțelepciunea, ca să ne înțelegem unul pe altul,
disponibilitatea de a ajuta, în totul și pe toți.

Darul lui Dumnezeu pentru noi,
fii prezent în mijlocul nostru,
Dumnezeu în noi.

Tu vorbești în mare liniște,
și toate limbile te vestesc.
Tu ești adevărul tuturor cuvintelor,
tu ești persistența lor,
consolarea pe care ele o dau.

Tu ești adevărul tuturor cuvintelor,
tu ești persistența lor,
consolarea pe care ele o dau.
Și toți cei care au capacitatea de a asculta,
înțeleg în limba lor proprie,
în viața lor personală.

Dă-ne cuvinte care consolează și iluminează.

Tu ești respirația și ardoarea,
cu care Cuvântul lui Dumnezeu este rostit,
vântul care poartă Evanghelia pretutindeni
și tuturor.

LA IZVORUL NOSTRU COMUN

Sfinții Părinți ai Bisericii

S f â n t u l C I P R I A N , episcopul Cartaginei

Despre unitatea Bisericii

Despre Biserica lui Cristos, din care noi credincioșii creștini facem parte, au vorbit Sfinții Părinți ai Bisericii încă din cele mai vechi timpuri. Ei au definit-o, au iubit-o, au apărat-o de dușmanii ei și de diviziuni, au luptat pentru integritatea și unitatea ei.

Încă de la întemeiere, din timpurile apostolice (*Fapte* 4, 32), caracteristica fundamentală a Bisericii lui Cristos era **unitatea**, *concordia* = a avea o singură inimă și un singur suflet.

Acest lucru, *concordia*, adică a trăi în armonie unii cu alții, se poate realiza și astăzi, ne spun Sfinții Părinți ai Bisericii, privind și imitând armonia, ca principiu al unității, contemplată în însăși Taina lui Dumnezeu, Sfânta Treime: trei Persoane divine, Tatăl, Fiul și Spiritul Sfânt – o singură Dumnezeire, un singur Dumnezeu.

Sf. Ciprian al Cartaginei, episcop african, care și-a dat viața pentru Cristos (+258) în timpul persecuției lui Valerian, avea o inimă din care izvora caritatea, blândețea împreună cu fermitatea, prudența și spiritul de unitate. Avea la inimă cel mai mult unitatea Bisericii, care era periclitată în acele vremuri nu numai de necredință și de erezii, ci și de dezorganizarea și tulburările provocate de persecuția creștinilor (Decius - 250, Valerian - 258). Aceste tulburări amenințau atât unitatea în interiorul bisericii africane, cât și unitatea dintre biserici. Este suficient să ne gândim la problema așa numiților *lapsi*, adică acei creștini care au cedat în timpul persecuțiilor, iar după încetarea prigoanei au cerut să fie reprimiți în Biserică. Divergențele dintre episcopi erau în legătură cu modalitatea în care ceștia puteau să fie reprimiți sau nu în Biserică.

Pe lângă multe *Scrisori* cu teme ecleziologice, Sf. Ciprian a scris un tratat intitulat *Despre unitatea Bisericii universale*. Ideile din acest tratat au fost folosite de către Papi, episcopi și Sinoadele Bisericii pentru stabilirea legislației bisericești.

De fapt, învățătura despre Biserică, despre natura Bisericii, reprezintă nucleul gândirii teologice a Sf. Ciprian: el considera că unitatea în Biserică este semnul **adevăratei întâlniri cu Cristos**, iar această unitate se sprijină în mod practic pe comuniunea credincioșilor cu episcopul lor și pe comuniunea episcopilor între ei.

De ce era atât de preocupat, Sf. Ciprian, pentru unitatea Bisericii?

Episcopul Ciprian, ca bun păstor de suflete, se îngrijea de **mântuirea credincioșilor** pe care îi conducea.

1. Pentru el, **singura cale de mântuire** este Biserica. De la el ne-a rămas celebra frază: ***Salus extra ecclesiam non est*** (Epist. 73,21) – («**Înafara Bisericii nu este mântuire**»). Pentru a ne mântui deci, trebuie să rămânem în Biserică, pentru că **«nimeni nu poate avea pe Dumnezeu ca Tată dacă nu are Biserica drept Mamă»** - o altă expresie foarte cunoscută a Sf. Ciprian.
2. Arătând că nimeni nu poate fi creștin dacă nu aparține Bisericii lui Cristos, Sf. Ciprian definește Biserica «**Mireasa lui Cristos**» (cap. VI). Cel care se separă de Biserica lui Cristos și se unește cu alta (erezii, care au provocat diviziuni în Biserică) își calcă promisiunile față de Biserică; cel care părăsește Biserica lui Cristos nu va avea răsplata de la Cristos, căci devine un străin, un dușman (cap. VI).
3. Astfel, caracteristica fundamentală a Bisericii lui Cristos este **unitatea**. Pentru a face înțeleasă ideea unității în biserică și necesitatea ei, Sf. Ciprian folosește multe comparații foarte frumoase și sugestive:
 - Biserica este corabia lui Noe, înafara căreia nimeni nu se poate mântui;
 - Biserica este ca o mulțime de boabe de grâu, din care se face o singură pâine euharistică;

- Biserica este ca soarele care răspândește multe raze peste pământ, dar strălucirea lui e unică;
- Biserica este ca un copac cu multe ramuri, dar cu un singur trunchi înrădăcinat în pământ;
- Biserica Domnului este Mama care își adună toți fiii într-o singură familie mare și care e fericită când toți formează un singur trup și o singură inimă.

Una din cele mai frumoase comparații prin care Sf. Ciprian ilustrează unitatea Bisericii este aceea a **cămășii lui Cristos**, țesută fără cusătură. Numind unitatea „sacrament” sau „mister”, Sf. Ciprian spune în cap. VII al tratatului *Despre unitatea Bisericii universale*:

„Această taină a unității, această legătură care unește fără putința de a se separa, ne este arătată în Evanghelie prin cămașa Domnului Isus Cristos, care n-a fost sfâșiată și împărțită în mai multe bucăți, ci s-au tras sorți pentru ea, pentru ca cel care o va avea și va trebui să se îmbrace cu Cristos, să o primească întreagă, neîmpărțită cu altcineva. Această cămașă reprezintă unitatea care vine de sus, adică din cer și de la Tatăl, unitate care nu putea fi sfâșiată de către cel care avea să o folosească, fiindcă era una și indivizibilă prin alcătuirea ei. Astfel, nu poate îmbrăca veșmântul lui Cristos cel care rupe și divide Biserica lui Cristos.” (cap. VII)

Apoi, Sf. Ciprian repetă la sfârșitul cap. VII:

„Dar pentru că poporul creștin nu poate fi divizat, cămașa lui Cristos, făcută dintr-o singură țesătură, n-a fost împărțită de stăpânitori: indivizibilă, singură, una, a arătat că nu poate fi sfâșiată unirea noastră, a poporului care ne-am îmbrăcat cu învățătura lui Cristos. Această învățătură reprezentată concret prin cămașa lui Cristos (cu care se îmbracă creștinul), ca un semn, ca un legământ consfințește unitatea Bisericii.”

Astfel, poporul creștin este unul singur pentru că învățătura lui Cristos este una singură, aceeași pentru toți creștinii.

Sf. Ciprian, vorbind despre modul în care se realizează unitatea Bisericii, cere:

- pe de o parte creștinilor **atașamentul și ascultarea față de episcop**, păstorul poporului lui Dumnezeu, (cel care transmite învățătura adevărată a lui Cristos) - unitatea în interiorul Bisericii
- pe de alta, **buna înțelegere și armonia între episcopi** – unitatea între biserici.

Bibliografie:

Sf. Ciprian din Cartagina, *Despre unitatea Bisericii*, în *Apologeți de limbă latină*, trad. N. Chițescu, E. Constantinescu, P. Papadopol, D. Popescu, EIBMBOR, București 1981.

Să reflectăm:

1. Ce ne spune azi dragostea Sf. Ciprian față de Biserica sa?
2. În ce fel ne pot ajuta gândurile și ideile exprimate de Sf. Ciprian al Cartaginei despre unitatea Bisericii, în drumul nostru spre unitate?
3. Ce am putea face noi înșine pentru a spori pacea, dragostea și armonia în comunitățile noastre (familiale, religioase, sociale, politice, etc.)?

Vitraliu, Regina Pacis, Heisorf (L) – Sr. Erentrud OP

Comisia de Ecumenism - C.R.S.M.:

Pr. Celeste Pianezze, AA; Sr. Felicia Ghiorgheș, OA; Sr. Marie-Anne Mathieu, SDC;
Sr. Magdalena Hârbu, SVP; Sr. Monica Dogaru, SIR

UNIȚI ÎN CRISTOS

Aritmogrif ecumenic

Înlocuind cifrele cu litere veți obține soluții la următoarele definiții:

						A							
1		11	9	12	2	1	7	9	10	8			
	2		11	4	13	2	10	7	2				
	3		9	10	7	3	2	3	8				
	4		4	11	3	4	14	4	15				
	5		6	2	16	3	9	11	2				
	6		17	2	3	7	1	2	10				
	7		1	11	7	5	3	4	5				
8		14	8	18	2	13	2	12	8	5	3	8	
9	7	14	8	10	3	7	6	7	1	2	11	8	2
10		1	4	10	5	3	7	3	9	3	7	8	
	11		8	19	17	8	3	7	2				
	12		16	4	11	9	10	1	2				
	13		5	7	10	4	14						
	14		7	11	19	2	10	14	2				
							B						

Orizontal 1. – În 1894 Papa Leon al XIII-lea încurajează practicarea „Octavei de ...” pentru unitate!

2. – Proiectul textului „Eu sunt calea, adevărul și viața” propus pentru Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor (SRUC) 2001 a fost elaborat în această țară.
3. – În 1840, rev. Ignatius Spencer, un convertit la catolicism, sugerează o „unire în rugăciune pentru ...”!
4. – La invitația Patriarhului de Lisabona, Cardinalul Jose da Cruz Policarpo, al treilea Forum Catolic-... va avea loc în capitala portugheză, în anul 2012.
5. – „Uniți în Cristos, o ... nouă” (2Cor 5,17-6,4a) proiectul textului propus pentru SRUC 1987 a fost elaborat în Anglia. Reuniunea pregătitoare a avut loc la Taizé, Franța.
6. – Dialogul dintre anglicani și Biserica Catolică, întreprins după Conciliul al II-lea din ..., s-a desfășurat cu rugăciune și dorința profundă de unire.
7. – „....., unica temelie a Bisericii” (1Cor 3,1-23), textul elaborat în Slovacia pentru SRUC 2005.
8. – „Speranța nu ...” (Rom 5,5) textul care a fost elaborat în Liban, în plin război civil, pentru SRUC 1977.
9. – Obiectivul Forumului Catolic-Ortodox este, de a contribui la ... de poziții comune pe probleme sociale și morale de actualitate.
10. – În 1958, Centrul „Unitatea Creștină” din Lyon (Franța) începe să pregătească tematica pentru Octava de rugăciune în colaborare cu Comisia „Credință și ...” a Consiliului Ecumenic al Bisericilor.
11. – Reuniunea pregătitoare a textului pentru SRUC 1972 a avut loc la Geneva, în această țară.
12. – „Vă dau o ... nouă” (In 13,34) a fost tema SRUC 1972.
13. – Marele ... Ortodox s-ar putea ține în 2012.
14. – „Casa lui Dumnezeu: chemați să fim „o singură inimă și un singur suflet”” (Fap 4,32) a fost textul elaborat în această țară, pentru SRUC 1994.

Vertical: De la A la B: În 1964, la Ierusalim, papa Paul al VI-lea și patriarhul Athenagoras I au recitat împreună rugăciunea lui Cristos „...” (In 17,22).